

PRAKSISOVERSIGT · FORSIKRINGSRET

Praksisoversigt over forsikringsformidlers tilladelse og tilsyn (lov om forsikringsformidling)

Finanstilsynets tilladelse, fit & proper og Erhvervsankenævnets prøvelse efter IDD-loven

Version 2 Opdateret 16. jul. 2026 48 afgørelser · 1994-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Lov om forsikringsformidling gennemfører forsikringsdistributionsdirektivet (IDD) og opdeler adgangen til markedet i to spor: tilladelse til forsikrings- og genforsikringsformidlere efter § 3 og registrering af accessoriske forsikringsformidlere efter § 4, med en bagatelundtagelse i § 1, stk. 2. Praksis skabes helt overvejende af Erhvervsankenævnet som klageinstans for Finanstilsynets afgørelser, og hovedmønstrene er markante: nævnet prøver afgrænsningen af, hvad der overhovedet er formidling, intensivt, men tilsynets fit & proper- og kompetenceskøn tilsidesættes stort set aldrig, og en meget stor del af sagerne ender uden realitetsbehandling, fordi det udtømmende partsbegreb i § 36 og den skærpede tavshedspligt i § 31 spærre for både klageret og aktindsigt. Oversigten dækker udelukkende den regulatoriske adgang og tilsynet – ikke formidlerens civilretlige rådgiveransvar, der behandles under [forsikringsformidler-raadgiveransvar](#).

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Tilladelseskrauet udløses af aktivitetens karakter – ikke af aflønningsformen; at formidleren fakturerer kunden direkte i stedet for at modtage provision fra selskabet fritager ikke for tilladelse.
- 02** Grænsen mellem ren forsikringsrådgivning og forsikringsmægling går ved, om virksomheden indhenter, sammenligner og rådgiver om valget mellem konkrete tilbud fra selskaberne – gør den det, kræves tilladelse.
- 03** Erhvervsankenævnet fortolker overgangs- og undtagelsesordninger snævert efter ordlyd og forarbejder: et krav om at have udøvet «udelukkende» én aktivitet er ikke opfyldt, når aktiviteten blot «i helt overvejende grad» var af den art.
- 04** Ved vurderingen af, om en ordning er forsikring, er det afgørende, om udbyderen overtager risikoen for en uvis, udefrakommende begivenhed, som denne ikke selv kan påvirke – ikke ordningens økonomiske størrelse.
- 05** Egnetheds- og hæderlighedskravene i § 9 er en betingelse for selve virksomhedens tilladelse: en direktørs manglende fit & proper fører til nægtelse af tilladelse til virksomheden.

- 06 Finanstilsynets fit & proper-indgreb kræver klar hjemmel – mangler hjemlen, ophæves afgørelsen, uanset om det materielle grundlag måtte være til stede.
- 07 Praktisk erfaring kan kun erstatte teoretisk uddannelse i det omfang, dispensationshjemlen rækker; erfaringen skal desuden være aktuel, og forældet erfaring giver afslag uanset dens omfang.
- 08 Finanstilsynet skal ved dispensationsansøgninger foretage en konkret vurdering af de påberåbte forhold og må ikke afvise ud fra generelle ligestillingsbetragtninger – det ville være skøn under regel.
- 09 Partsbegrebet i § 36 er udtømmende og fraviger det almindelige forvaltningsretlige partsbegreb; en samarbejdspartner med væsentlig, individuel og retlig interesse opnår ikke partsstatus.
- 10 Undtagelsen for ledelsesmedlemmer i § 36, stk. 2, nr. 3, gælder kun, når Finanstilsynet faktisk nægter eller inddrager en tilladelse – ikke når ansøgningen imødekommes eller tilsynet træffer en anden type afgørelse.
- 11 Den skærpede tavshedspligt i § 31, stk. 1, er en særlig tavshedspligt, der via offentlighedslovens § 35 afskærer både aktindsigt og meroffentlighed for ikke-parter.
- 12 Tavshedspligten bortfalder ikke, fordi oplysninger utilsigtet er fejlgjournaliseret eller ulovligt lækket til pressen.
- 13 Oplysninger i sager om kompetencekrav og god skik er undtaget fra tavshedspligten, jf. § 31, stk. 3, og er derfor som udgangspunkt undergivet almindelig offentlighed.
- 14 Konkursundtagelsen giver Finanstilsynet adgang – ikke pligt – til at videregive fortrolige oplysninger under en civil retssag, og «civil retssag» er ikke begrænset til sager, hvor tilsynet eller boet selv er part.
- 15 Kun egentlige afgørelser kan påklages til Erhvervsankenævnet; generelle lovfortolkende udtalelser, processuelle beslutninger og beslutninger om politianmeldelse er ikke afgørelser.
- 16 En fejlagtigt vedlagt klagevejledning skaber ikke kompetence for Erhvervsankenævnet til at behandle en klage over noget, der ikke er en afgørelse.
- 17 Påbud efter §§ 27-28 og inddragelse efter § 29, stk. 1, nr. 5 og 7, kan forlanges indbragt for domstolene i den borgerlige retsplejes former inden 4 uger – ikke for Erhvervsankenævnet i disse henseender.
- 18 Overtrædelse af tilladelses- og registreringskravet i § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, er strafbelagt med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, og forældelsesfristen er 5 år.

Lovens opbygning: tilladelse efter § 3, registrering efter § 4 og bagatelundtagelsen i § 1, stk. 2

§ 1

Lov om forsikringsformidling hviler på et tosporet system. Efter § 3, stk. 1 skal virksomheder have **tilladelse** af Finanstilsynet for at udøve forsikringsdistribution og genforsikringsdistribution som forsikringsformidler og

genforsikringsformidler. Accessoriske forsikringsformidlere skal derimod alene **registreres** efter [§ 4, stk. 1](#), og deres adgangskrav er lempeligere: efter [§ 4, stk. 2](#) skal de dokumentere, at de opfylder betingelserne i § 3, stk. 2, nr. 1 og 3-6 – altså alle tilladelsesbetingelserne bortset fra fit & proper-kravet i nr. 2, som i stedet erstattes af den lempeligere vurdering af den ansvarlige ansatte efter [§ 10, stk. 1](#). Begge registre føres af Finanstilsynet og er offentlige, jf. [§ 5](#).

Under tærsklen ligger en bagatelundtagelse. Efter [§ 1, stk. 2](#) falder accessoriske forsikringsformidlere helt uden for loven, når forsikringen udgør et supplement til en vare eller tjenesteydelse **og** præmien holder sig under de kvantitative grænser:

Situation	Grænse efter § 1, stk. 2, nr. 2
Forsikring som supplement til vare eller tjenesteydelse	Præmie højst 4.476 kr. pro rata på årsbasis
Supplement til tjenesteydelse af højst 3 måneders varighed	Årlig præmie højst 1.492 kr. pr. person

Hertil kommer de aktivitetsundtagelser i [§ 1, stk. 3](#), der holder lejlighedsvis oplysningsvirksomhed, ren skadesadministration og taksation samt ren datalevering uden for loven. Bemærk, at undtagelsen ikke er total: efter [§ 1, stk. 4](#) og [§ 13, stk. 3](#) skal en forsikringsformidler eller et forsikringsselskab, der distribuerer gennem en undtaget accessorisk formidler, alligevel sikre, at denne har passende ordninger til at overholde aflønningsreglerne.

Tilladelsesspørgsmålet er ikke rent formelt. Efter [§ 3, stk. 7](#) og [§ 4, stk. 5](#) må forsikringsselskaber og formidlere **kun** benytte distributionsydelser fra formidlere, der henholdsvis har tilladelse eller er registreret. Det gør kontrollen med modpartens status til en selvstændig pligt i hele distributionskæden.

Proceduren er digitaliseret: ansøgning skal efter [§ 3, stk. 4](#) indsendes via Finanstilsynets selvbetjeningsløsning, og tilsynet træffer efter [§ 3, stk. 5](#) afgørelse senest 3 måneder efter modtagelsen af **samtlig**e nødvendige oplysninger. Fristen løber altså først fra det komplette ansøgningsmateriale – et forhold, der har direkte betydning i praksis, jf. omtalen af **19/06437** nedenfor, hvor en ansøgning netop ikke nåede at blive behandlet inden en ny retstilstands ikrafttræden.

LOV	Lov om forsikringsformidling § 1, stk. 2-4	Lov om forsikringsformidling § 3, stk. 1
	Lov om forsikringsformidling § 4, stk. 1-2	Lov om forsikringsformidling § 5
	Lov om forsikringsformidling § 10, stk. 1	Lov om forsikringsformidling § 13, stk. 3

PRAKSIS **Erhvervsankenævnet** · Afslag på aktindsigt i forsikringsformidlingsansøgning – Finanstilsynets tavshedspligt og partsstatus 05.11.2019

§ 2 Lovens baggrund: IDD, det udskudte anvendelsestidspunkt og bruddet med de personlige tilladelser

Loven bygger på lovforslag L 8 (FT 2017-18) og gennemfører forsikringsdistributionsdirektivet, [direktiv \(EU\) 2016/97](#). Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår formålet utvetydigt:

"Forsikringsdistributionsdirektivet skal sikre forbrugerne den samme beskyttelse, uanset om de køber deres forsikringer direkte fra forsikringsselskabet, fra en agent eller fra en virksomhed, der formidler forsikringer. Direktivet skal samtidig skabe ligestilling mellem alle distributionskanaler. Det sker ved at lade alle led i distributionen af en forsikring efterleve de samme regler og derved sikre den samme beskyttelse af forbrugerne."

Lovgiver valgte at ophæve den tidligere lov om forsikringsformidling helt frem for at ændre i den, netop fordi direktivets anvendelsesområde var bredere:

"Da forsikringsdistributionsdirektivet har et bredere anvendelsesområde end den gældende lov om forsikringsformidling vurderer Erhvervsministeriet, at det er mest hensigtsmæssigt, at den gældende lov om forsikringsformidling ophæves, og at der udarbejdes en ny lov om forsikringsformidling i overensstemmelse med anvendelsesområdet i forsikringsdistributionsdirektivet."

Gennemførelsesfristen var oprindeligt 23. februar 2018, men IDD's **anvendelsesdato** blev efterfølgende udskudt ved [direktiv \(EU\) 2018/411](#) til 1. oktober 2018. Den dato er ikke akademisk: i **19/06437** var det netop tidspunktet 1. oktober 2018, der afgjorde sagens faktiske forløb, idet et selskabs ansøgning blev indsendt i begyndelsen af oktober 2018 og ikke nåede at blive godkendt inden det nye regelsæts anvendelse – hvorefter koncernen stiftede et nyt datterselskab, som fik godkendelse i november 2018.

Den mest indgribende systemændring var afskaffelsen af de **personlige tilladelser**. Det fremgår direkte af de paragrafspecifikke forarbejder til § 3:

"Kapitel 2 i den gældende lov om forsikringsformidling indeholder krav om, at både virksomheder og personer, der ønsker at udøve forsikringsmæglervirksomhed, skal have Finanstilsynets tilladelse. I dag kræves der således en personlig tilladelse for at udøve forsikringsmægling som ansat i en forsikringsmæglervirksomhed. De personlige tilladelser findes ikke for andre finansielle formidlere som eksempelvis finansielle rådgivere, investeringsrådgivere og ansvarlige pantebrevshandlere. [...] Forslaget medfører, at fysiske personer ikke længere skal have en personlig tilladelse til som ansat at udøve forsikringsformidling. Det er i stedet den virksomhed, der ønsker at udøve forsikringsformidling, der skal have en tilladelse. Dette gælder også for den personkreds, som i dag kaldes forsikringsagenter og som ikke tidligere skulle have tilladelse, men blot registreres."

Denne systemændring er afgørende for at læse den ældre praksis rigtigt. Sager som **2008-0016956**, **2010-0020972**, **2011-0025935** og **2012-0026847** angår alle *personlige* tilladelser efter den tidligere forsikringsformidlingslovs § 7, jf. § 9 – en konstruktion, der ikke længere findes. Deres bærende ræsonnementer om praktisk erfarings aktualitet og dispensationsadgangens rækkevidde har dog fortsat vejledende værdi for kompetencevurderingen efter [§ 11](#) og for fit & proper-vurderingen af ledelsen efter [§ 9, stk. 1, nr. 1](#).

Loven er senest konsolideret ved lovebkendtgørelse af 9. december 2025, og der er på nuværende tidspunkt ingen vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer.

LOV

[Lov om forsikringsformidling § 3, stk. 1](#)
[Lov om forsikringsformidling § 9, stk. 1](#)
[Lov om forsikringsformidling § 11](#)

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt i forsikringsformidlingsansøgning – Finanstilsynets tavshedspligt og partsstatus	05.11.2019
	Erhvervsankenævnet · Afslag på tilladelse til skadesforsikringsmægling trods langvarig praktisk erfaring	07.11.2012
	Erhvervsankenævnet · Afslag på tilladelse som forsikringsmægler grundet manglende aktuel praktisk erfaring	26.06.2012

Erhvervsankenævnet · Afslag på dispensation til at udøve skadesforsikringsmægling trods cand.merc.jur. og fem års brancheerfaring

24.08.2010

Erhvervsankenævnet · Tilladelse til skadesforsikringsmægling for cand.jur. med omfattende praktisk erfaring

27.03.2009

Hvornår kræves tilladelse? Afgrænsningen af forsikringsdistribution i praksis

Det første og hyppigste stridspunkt er, om en aktivitet overhovedet udløser tilladelseskravet. Her prøver Erhvervsankenævnet Finanstilsynets subsumption **intensivt** – i modsætning til de skønsmæssige vurderinger, hvor nævnet er tilbageholdende.

Rådgivning kontra mægling. Skellet blev fastlagt i overgangsordningssagerne fra 2007. I [2006-0010133](#) og [2007-0013416](#) citerede nævnet lobbemærkningerne til den dagældende § 56 a:

"En forsikringsrådgiver tilbyder f.eks. at gennemgå kundens forsikringspolicer og rådgive om kundens forsikringsbehov. En forsikringsrådgiver bistår hverken med at indhente tilbud fra forsikringsselskaberne på forsikringsdækning eller med at rådgive kunden om valg af den bedste løsning blandt disse tilbud. Herved adskiller forsikringsrådgiveren sig fra forsikringsmægleren, der netop indhenter flere alternative forsikringstilbud og rådgiver kunden om det bedste valg."

Grænsen går altså ved **indhentelse, sammenligning og anbefaling af konkrete tilbud**. Dette er i vidt omfang videreført i den nugældende definitionsstruktur, jf. [§ 2 i bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører](#), hvorefter forsikringsdistribution bl.a. omfatter at "rådgive om, foreslå eller udføre det indledende arbejde i forbindelse med indgåelse af forsikringsaftaler".

Aflønningsformen er uden betydning. I [2007-0013416](#) gjorde klageren gældende, at hans virksomhed aldrig modtog penge fra forsikringsselskaberne, men udelukkende fakturerede kunden direkte. Finanstilsynet fastholdt – og nævnet tiltrådte – at aflønningsformen ikke er afgørende; det er karakteren af de leverede ydelser. Samme resultat i [00-213.659](#), hvor forsikringsrådgivningsvirksomhed blev anset for forsikringsmæglervirksomhed med krav om tilladelse fra Finanstilsynet.

"Udelukkende" betyder udelukkende. Både [2006-0010133](#) og [2007-0013416](#) viser, hvor snævert nævnet læser undtagelses- og overgangsordninger. I sidstnævnte havde klageren selv oplyst, at hans aktivitet "i helt overvejende grad var forsikringsrådgivning". Det var nok til at diskvalificere ham:

"Ankenævnet lagde til grund, at overgangsordningen i § 56a efter ordlyd og forarbejder kun omfatter virksomheder og personer, som før 1. januar 2005 udelukkende har udøvet forsikringsrådgivning – ikke dem, der tillige har udøvet andre forsikringsmægleraktiviteter."

Denne fortolkningsstil har direkte betydning for [§ 1, stk. 3](#), hvis undtagelser gennemgående er formuleret med "forudsat at der **udelukkende** sker levering af data/oplysninger, og leverandøren ikke træffer yderligere foranstaltninger". Praksis tilsiger, at selv en beskeden bistand ud over den rene informationslevering trækker aktiviteten ind under loven.

Hvornår er en ordning overhovedet forsikring? Spørgsmålet opstår typisk i den accessoriske ende af markedet – garantiordninger på varer. Her er testen risikoens karakter, ikke ordningens størrelse:

Sag	Ordning	Udfald
93-66.150 (1995)	"5 års total-forsikring" på hvidevarer, hvor sælgeren oppebar hele præmien og bar 100 % selvrisiko	Forsikringsvirksomhed – konstruktionen var en omgåelse; selskabet bar reelt hele risikoen
561-0091 (1996)	Bugsering og billeje som tillæg til bilproducentgaranti	Ikke forsikringsvirksomhed (enstemmigt) – garantigiver overtog ikke risikoen for en uvis begivenhed, men et ansvar for produktfejl, hvis omfang kan påvirkes ved produktionskontrol
2013-0034267 (2013)	Udvidet produktgaranti, der tillige dækkede hændelige uheld og tyveri	Krav om tilladelse til forsikringsvirksomhed

Mønstret er klart: dækker ordningen kun følgerne af **egne produktfejl**, er det garanti; dækker den **udefrakommende, pludselige hændelser** som tyveri eller uheld, er det forsikring. I **561-0091** understregede flertallet, at det afgørende manglende element var overtagelsen af risikoen for en uvis begivenhed, og at kvantitativ underordning ikke i sig selv var afgørende – et enkelt medlem nåede samme resultat ad accessorie-vejen. Vurderingen er stadig aktuel ved anvendelsen af [§ 1, stk. 2, nr. 1](#), der netop kræver, at forsikringen udgør et supplement til en vare eller tjenesteydelse.

Endelig sætter navnebeskyttelsen en selvstændig grænse i randen af feltet: i [2014-0037566](#) stadfæstede nævnet et påbud til et rent softwareudviklingsselskab om at ophøre med at bruge "Insurance" i sit navn, selvom selskabet ubestridt ikke drev forsikringsvirksomhed.

LOV

[Bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører § 2](#)
[Lov om forsikringsformidling § 1, stk. 2-3](#)
[Lov om forsikringsformidling § 3, stk. 1](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Navnebeskyttelse i forsikringsbranchen: Virksomhedsnavn i strid med lov om	22.04.2015
finansiell virksomhed	
Erhvervsankenævnet · Krav om tilladelse til forsikringsvirksomhed ved udbud af udvidet	15.10.2013
produktgaranti for hændelige uheld og tyveri	
Erhvervsankenævnet · Afslag på overgangsordning for forsikringsrådgiver – aktiviteter gik ud over	21.11.2007
ren rådgivning	
Erhvervsankenævnet · Afslag på overgangsordning for forsikringsrådgivere – tidligere	10.09.2007
forsikringsmægler udelukket fra § 56a	
Erhvervsankenævnet · Forsikringsrådgivningsvirksomhed anset for forsikringsmæglervirksomhed –	03.05.2001
krav om tilladelse fra Finanstilsynet	
Erhvervsankenævnet · Automobilselskabs bugseringsgaranti og billejedækning ikke anset som	27.11.1996
forsikringsvirksomhed	
Erhvervsankenævnet · Salg af tillægssikring på hvidevarer med 100 % selvrisiko betragtet som	31.05.1995
ulovlig forsikringsvirksomhed	

Betingelserne for tilladelse i § 3, stk. 2 – herunder beskyttelsen af betroede midler

§ 4

[§ 3, stk. 2](#) opregner seks kumulative betingelser. Forarbejderne understreger, at der ikke er tale om en helhedsvurdering: "Samtlige betingelser skal opfyldes, før der kan gives tilladelse."

1.

Dansk hjemland (nr. 1). Formidlere med hjemland i et andet EU/EØS-land opnår ikke dansk tilladelse, men kan drive virksomhed her via filial eller grænseoverskridende tjenesteydelser efter notifikation fra hjemlandets myndighed.

2. **Fit & proper** (nr. 2). Bestyrelse og direktion – eller indehaveren af en enkeltmandsvirksomhed, eller de ledelsesansvarlige i en juridisk person uden bestyrelse/direktion – skal opfylde § 9.
3. **Ansvarsforsikring eller tilsvarende garanti** (nr. 3). Forarbejderne angiver formålet direkte: "Bestemmelsen har til formål at sikre, at kunder, der har lidt et tab, kan få erstatning fra virksomheden i tilfælde af mangelfuld rådgivning." Dækningssummerne fastsættes administrativt efter § 3, stk. 6, og forarbejderne henviser til direktivets minimumsniveauer på 1.250.000 EUR pr. skadesanmeldelse og 1.850.000 EUR samlet pr. år, jf. IDD art. 10.
4. **Beskyttelse af betroede midler** (nr. 4). Her valgte lovgiver bevidst de mindst byrdefulde af direktivets fire muligheder. Forarbejderne forklarer mekanikken i frigørelsesattesten præcist:

"Dette kan ske ved brug af en frigørelsesattest indgået mellem forsikringsselskabet og formidleren, hvorefter penge, der er betalt af kunden til formidleren, betragtes som værende betalt til selskabet, mens penge betalt af selskabet til formidleren ikke betragtes som værende betalt til kunden, før kunden modtager dem, jf. det foreslåede stk. 2, nr. 4, litra a. Det kan endvidere ske ved, at der oprettes en særlig konto til indsættelse af betroede midler, og at virksomheden har etableret en sikkerhed for disse midler, jf. det foreslåede stk. 2, nr. 4, litra b."

Og videre om valget: "Forslaget gennemfører dermed de to mindst byrdefulde muligheder, som direktivet foreslår, og begge muligheder findes allerede på området i dag." Direktivets øvrige to muligheder – permanent finansiell kapacitet på 4 pct. af årlige præmier, dog mindst 18.750 EUR, eller en garantifond – blev altså fravalgt. 5.-6. **Snævre forbindelser** (nr. 5 og nr. 6). Formålet er rent tilsynsteknisk: "Bestemmelsen har til formål at sikre, at Finanstilsynet kan undersøge, om den pågældende virksomhed efterlever de regler, den er underlagt." Definitionen svarer til den i god skik-bekendtgørelsen – koncernforbindelser, kapitalinteresser på 20 pct. eller mere, samt fælles forbindelser.

Der foreligger ikke offentliggjort ankenævnspraksis, der direkte prøver frigørelsesattest- eller klientkontokravet i nr. 4. Fra beslægtede tilladelsesordninger kan dog udledes to gennemgående træk. For det første tåler tilsynet ikke mangler i dokumentationen af et **væsentligt aktivitetsområde**: i 2013-0035054 blev afslag på tilladelse stadfæstet, fordi forretningsgangene efter to forsøg og udførlig vejledning stadig manglede den påkrævede risikovurdering. Nævnet afviste samtidig, at vejledningspligten efter [forvaltningslovens § 7](#) var tilsidesat, når tilsynet havde beskrevet manglerne nøje og henvist til sin vejledning. For det andet kan mangelfulde forretningsgange kombineres med fit & proper – i 18/09255 blev afslag på tilladelse til valutavekslingsvirksomhed stadfæstet under henvisning til både mangelfuld hvidvaskforretningsgang og utilstrækkelig egnethed hos indehaveren.

LOV

Forvaltningsloven § 7, stk. 1

Lov om forsikringsformidling § 3, stk. 2, 6

Lov om forsikringsformidling § 9

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Afslag på tilladelse til valutavekslingsvirksomhed stadfæstet – mangelfuld hvidvaskforretningsgang og utilstrækkelig egnethed hos indehaver

22.08.2019

Erhvervsankenævnet · Afslag på tilladelse til pengeoverførselsvirksomhed grundet mangelfulde hvidvaskprocedurer

26.11.2013

§ 5 Egnethed og hæderlighed efter § 9 – fem krav og en varighedsangivelse

§ 9, stk. 1 opstiller fem krav til hvert enkelt bestyrelses- og direktionsmedlem samt til indehaveren af en enkeltmandsvirksomhed:

- **Nr. 1:** tilstrækkelig viden, faglig kompetence og erfaring (egnethed)
- **Nr. 2:** tilstrækkeligt godt omdømme, hæderlighed, integritet og tilstrækkelig uafhængighed
- **Nr. 3:** intet strafansvar for overtrædelse af straffeloven, den finansielle lovgivning eller anden relevant lovgivning, *hvis overtrædelsen indebærer risiko for*, at hvervet ikke kan varetages betryggende
- **Nr. 4:** ingen begæring om eller igangværende rekonstruktion, konkurs eller gældssanering
- **Nr. 5:** ingen adfærd, der giver grund til at antage, at hvervet ikke vil blive varetaget forsvarligt

Forarbejderne til § 9 fastslår kontinuiteten med den tidligere ordning og koblingen til tilladelsen:

"Den foreslåede bestemmelse fastlægger reglerne om egnethed og hæderlighed for ledelsen i en forsikringsformidler og en genforsikringsformidler samt for indehaveren af en forsikringsformidler og en genforsikringsformidler, der er en enkeltmandsvirksomhed. Kravene gælder for samtlige medlemmer af bestyrelsen eller direktionen samt indehaveren [...]. Bestemmelsen viderefører § 8 i den gældende lov om forsikringsformidling. Anvendelsesområdet ændres dog materielt til at omfatte forsikringsformidlere og genforsikringsformidlere, og det stilles som betingelse for at opnå tilladelse i medfør af lovforslagets § 3, at ledelsen [...] og indehaveren [...] opfylder betingelserne."

To strukturelle træk fortjener at blive fremhævet. For det første er kravene i **nr. 3 ikke absolutte**: strafansvar diskvalificerer kun, hvis overtrædelsen indebærer en risiko for uforsvarlig varetagelse. Der skal altså foretages en konkret relevansvurdering – ikke en mekanisk udelukkelse. For det andet skal afgørelsens **varighed** fremgå af afgørelsen, når den støttes på nr. 2-5, jf. § 9, stk. 3. Fit & proper-indgreb er dermed tidsbegrænsede efter deres art.

Hertil kommer en løbende **oplysningspligt** i § 9, stk. 5: ledelsesmedlemmet skal meddele forhold omfattet af stk. 1 ved indtræden og efterfølgende, hvis forholdene i nr. 2-5 ændrer sig. Tilsidesættelse er strafbelagt for så vidt angår nr. 3 og 4, jf. § 42, stk. 1.

For **accessoriske** formidlere gælder en lempeligere trekantsprøve i § 10, stk. 1 for den ansatte med ansvar for distributionen: intet relevant strafansvar, ingen konkursbegæring/konkurs, og godt omdømme. Bemærk, at § 10 – modsat § 9 – hverken indeholder et selvstændigt kompetencekrav eller nævner rekonstruktion og gældssanering, og at ansvaret for at indhente oplysningerne påhviler den ansatte over for formidleren, ikke over for tilsynet.

LOV

Lov om forsikringsformidling § 9, stk. 1, 3, 5

Lov om forsikringsformidling § 10, stk. 1

Lov om forsikringsformidling § 42, stk. 1

§ 6 Fit & proper i praksis: hjemmelskravet, prøvelsesintensiteten og konsekvensen for virksomhedens tilladelse

Ankenævnspødsis om egnethed og hæderlighed er kvantitativt domineret af sager efter lov om finansiel virksomhed, men bærer principper, der uden videre kan overføres til § 9, fordi bestemmelserne er bygget over samme skabelon.

Fit & proper som tilladelsesbetingelse. Den mest direkte afgørelse på området er [2014-9485](#) af 4. august 2015, hvor Erhvervsankenævnet stadfæstede nægtelse af tilladelse til forsikringsmæglervirksomhed, fordi **direktøren** ikke opfyldte kravene til egnethed og hæderlighed. Sagen illustrerer den kobling, der i dag følger af [§ 3, stk. 2, nr. 2](#): fit & proper er ikke et personligt anliggende ved siden af tilladelsen – det er en betingelse for virksomhedens tilladelse. En uegnet direktør blokerer hele ansøgningen.

Hjemmelskravet er skarpt. Den vigtigste modvægt findes i [03-200.737](#) af 11. april 2005, hvor nævnet **ophævede** Finanstilsynets pålæg til en forsikringsdirektør om at fratræde, fordi tilsynet manglede hjemmel. Afgørelsen viser, at fit & proper-indgreb ikke kan baseres på en almindelig tilsynsbeføjelse: der skal peges på en konkret hjemmel. I den gældende lov er hjemlerne udtrykkelige og indbyrdes afgrænsede – [§ 27, stk. 1](#) (påbud til bestyrelsesmedlem om at nedlægge hverv), [§ 27, stk. 6](#) (påbud til virksomheden om at afsætte en direktør) og [§ 28, stk. 1](#) (påbud til accessorisk formidler om at afsætte en ansat) – og indgreb uden for disse rammer vil efter [03-200.737](#) være uhjemlede.

Materielt: hvad rækker til uegnethed? To afgørelser fra samme dag, [2014-0036307](#) og [2014-0036308](#), stadfæstede begge påbud om at nedlægge bestyrelseshverv. Sidstnævnte angik et forsøg på at sikre sig råderet over selskabets formue og trak – ud over lov om finansiel virksomhed § 64 – på [straffelovens § 163](#) og [§ 304](#). I [2010-0022787](#) blev et påbud til en bestyrelsesformand stadfæstet på grundlag af **ledelsessvigt** – altså adfærdskriteriet, ikke strafansvar. Det svarer til [§ 9, stk. 1, nr. 5](#), der netop retter sig mod adfærd, der giver grund til at antage uforsvarlig varetagelse, uden krav om domfældelse.

Interessekonflikter og sideordnede hverv. [95-120.800](#) viser, at forbud rettet mod ledelsens personlige dispositioner har et bredt, generelt sigte. Nævnet udtalte om spekulationsforbuddet:

"Også efter forarbejderne til loven må forbudet antages at have til formål generelt at sikre mod den risiko, der vil kunne følge af interessekonflikter, som særlig kan opstå ved spekulationsforretninger."

Nævnet lod dog sagens principielle karakter få konsekvens for **fristen**, som blev forlænget fra udgangen af 1995 til 25. april 1996. Det er et brugbart mønster: er retstilstanden uafklaret, kan afviklingsfristen forlænges, selvom realiteten stadfæstes.

Strafbar forhistorie er ikke automatisk diskvalificerende. [2009-0018462](#) hjemviste en nægtelse af registrering i hvidvaskregistret, fordi en overgangsbestemmelse sikrede ret til optagelse trods en tidligere dom. Afgørelsen trak på [straffelovens § 78, stk. 2](#) og [§ 79](#) og understreger, at spørgsmålet om, hvorvidt en dom afskærer erhvervsudøvelse, skal afgøres på lovens egne præmisser – hvilket harmonerer med relevanskravet i [§ 9, stk. 1, nr. 3](#).

Samlet er billedet, at nævnet **stadfæster** tilsynets materielle fit & proper-vurderinger, men **kontrollerer hjemlen skarpt**.

LOV

[Lov om forsikringsformidling § 3, stk. 2](#)[Lov om forsikringsformidling § 9, stk. 1](#)[Lov om forsikringsformidling § 27, stk. 1, 6](#)[Lov om forsikringsformidling § 28, stk. 1](#)[Straffeloven § 78, stk. 2](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Nægtelse af tilladelse til forsikringsmæglervirksomhed grundet direktørs manglende egnethed og hæderlighed (Fit & Proper)	04.08.2015
Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om nedlæggelse af bestyrelseshverv grundet manglende egnethed og hæderlighed	17.10.2014
Erhvervsankenævnet · Bestyrelsesmedlem pålagt at nedlægge hverv efter forsøg på at sikre råderet over selskabets formue	17.10.2014
Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud til bestyrelsesformand om at nedlægge sit hverv i finansiell virksomhed grundet ledelsessvigt	25.03.2011
Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om registrering i hvidvaskregistret: Overgangsbestemmelse sikrede ret til optagelse trods tidligere dom	22.09.2009
Erhvervsankenævnet · Finanstilsynet manglede hjemmel til at pålægge forsikringsdirektør at fratræde – afgørelse ophævet	11.04.2005
Erhvervsankenævnet · Spekulationsforbud for direktører i forsikringsselskaber og spørgsmål om aktindsigt i dokumentudveksling mellem Finanstilsynet og Forsikringsrådet	28.12.1995

§ 7 Kompetencekrav efter § 11 og kompetencekravsbekendtgørelsen

§ 11, stk. 1 pålægger formidleren at sikre, at **alle** ansatte, som udøver distribution, har tilstrækkelige kompetencer. For accessoriske formidlere er kravet lempeligere: "passende viden om de produkter, som formidleren distribuerer", jf. § 11, stk. 2. De nærmere krav er udmøntet i [bekendtgørelse om kompetencekrav og krav til godt omdømme for ansatte i forsikringsselskaber, genforsikringsselskaber og ansatte hos en forsikringsformidler og en genforsikringsformidler](#) (B20240160705).

Bekendtgørelsens § 4 fastlægger et matrix-system, hvor kompetencekravet afhænger af arbejdsområdet – og hvor **uafhængige** forsikringsformidlere er underlagt et selvstændigt og skærpet spor (bilag 6-9) sammenlignet med ikke-uafhængige (bilag 1-5 B, 10-11):

Arbejdsområde	Ikke-uafhængig formidler	Uafhængig formidler
Skadesforsikring, privatkunder	Bilag 1 eller 6	Bilag 6
Skadesforsikring, virksomheder (ukompliceret risiko)	Bilag 2, 3 eller 7	Bilag 7
Skadesforsikring, virksomheder (kompliceret risiko)	Bilag 3 eller 7	Bilag 7
Liv/pension, privatkunder (ukompliceret)	Bilag 4, 5, 5 A eller 8	Bilag 8
Liv/pension, virksomheder	Bilag 5 eller 5 A + 5 B	Bilag 9
Forsikringsbaserede investeringsprodukter	Bilag 10	–
Genforsikringsdistribution	Bilag 11	–

Et væsentligt træk ved bilagene er, at **lov om forsikringsformidling og god skik-bekendtgørelsen selv indgår i pensum**: efter [bilag 3](#) skal den ansatte have viden om bl.a. aftaleloven, forsikringsaftaleloven, lov om forsikringsformidling, erstatningsret, produktansvarsloven, god skik-bekendtgørelsen, færdselsloven og arbejdsskadesikringsloven. Regelkendskabet er dermed selv gjort til en kompetencekravsbetingung.

Efter § 5 er hovedreglen, at prøven skal være **bestået, inden** den ansatte begynder at distribuere. Systemet er dog ikke absolut, men bygget op om et opsynsregime med skarpe tidsgrænser:

- Uden de nødvendige kompetencer må den ansatte kun arbejde **under opsyn**.

- Opsyn kan vare op til **5 år**, hvis den ansatte i perioden forsøger at bestå prøven – men kun **3 år** inden for ét arbejdsområde, hvis den ansatte vælger ikke at forsøge.
- Den, der fører opsyn, skal selv have kompetencerne inden for det pågældende område samt færdigheder og ressourcer til at handle som kompetent tilsynsførende.
- Efter tre forgæves forsøg må ny prøve først aflægges **1 år** efter seneste forsøg.
- Ved fravær fra distribution i **3-10 år** kræves bestået seneste efteruddannelsesprøve; ved fravær i **mere end 10 år** kræves den relevante prøve bestået på ny.

De sidste to regler er den nugældende, positivretlige udmøntning af det **aktualitetsprincip**, som Erhvervsankenævnet udviklede i dispensationspraksis under den tidligere lov – se næste afsnit. For genforsikring gælder efter § 6 et forretningsgangsbaseret uddannelsesforløb frem for en prøve, og efter § 9 skal kompetencerne ajourføres svarende til 45 timer over tre år.

LOV

Bekendtgørelse om kompetencekrav og krav til godt omdømme for ansatte i forsikringsselskaber, genforsikringsselskaber og ansatte hos en forsikringsformidler og en genforsikringsformidler § 4

Bekendtgørelse om kompetencekrav og krav til godt omdømme for ansatte i forsikringsselskaber, genforsikringsselskaber og ansatte hos en forsikringsformidler og en genforsikringsformidler § 5

Lov om forsikringsformidling § 11, stk. 1-3

§ 8 Dispensationspraksis: praktisk erfaring kan sjældent erstatte teoretisk uddannelse – og skal være aktuel

Erhvervsankenævnets righoldige praksis om dispensation fra uddannelseskrav stammer fra den tidligere forsikringsformidlingslovs §§ 7 og 9 og angik personlige tilladelser, som ikke længere findes. Ræsonnementerne er ikke desto mindre den bedste tilgængelige vejledning om, hvordan tilsynet og nævnet vurderer praktisk erfaring som substitut for formel uddannelse – og de er nu i vidt omfang kodificeret i kompetencekravsbekendtgørelsens karensregler.

Fire afgørelser tegner mønstret, og forholdet mellem dem er slående – tre afslag mod ét tilsagn:

Sag	Ansøgerens profil	Udfald
2008-0016956 (2009)	cand.jur. med omfattende praktisk erfaring	Tilladelse til skadesforsikringsmægling
2010-0020972 (2010)	cand.merc.jur. med fem års brancheerfaring	Afslag på dispensation
2011-0025935 (2012)	manglende aktuel praktisk erfaring	Afslag
2012-0026847 (2012)	langvarig praktisk erfaring	Afslag

Tre konklusioner kan drages.

For det første er tærsklen høj. Sammenstillingen af [2008-0016956](#) (tilladelse) og [2010-0020972](#) (afslag) viser, at en juridisk kandidatgrad kombineret med flere års brancheerfaring ikke i sig selv er nok; erfaringen skal være *omfattende* og dække de relevante kerneopgaver. Dispensationsadgangen er en ægte undtagelse, ikke et alternativt adgangsspor.

For det andet slår aktualitetskravet igennem uafhængigt af erfaringens omfang. 2011-0025935 og 2012-0026847 afviser henholdsvis på manglende *aktuel* erfaring og trods *langvarig* erfaring. Mængde kompenserer ikke for ælde. Samme princip er udfoldet i Erhvervsankenævnets parallelle praksis om ejendomsmæglerregistret, hvor det retlige ræsonnement fremgår eksplicit. I 2013-0035279 citerede nævnet myndighedens praksis:

"Erhvervsstyrelsen vil som udgangspunkt ikke godkende praktisk kendskab fra arbejdsopgaver, der er udført mere end 6-8 år før ansøgningstidspunktet. Herved sikres det, at det stadig er en relevant uddannelse og ajourført viden om udviklingen på området, der danner baggrund for registrering i ejendomsmæglerregistret."

I 2008-0016811 afviste nævnet udtrykkeligt klagerens indvending om, at aktualitetskriteriet manglede hjemmel, med henvisning til, at "formålet med lovens krav er at sikre et højt og aktuelt fagligt niveau". Klagerens sammenligning med et kørekort eller en juridisk kandidatgrad, der ikke mister gyldighed over tid, blev ikke fulgt. Dette er præcis den betragtning, der i dag er positiveret i kompetencekravsbekendtgørelsens § 5, stk. 5 og 6, med 3-10 års og over-10-års karensgrænserne.

For det tredje har praktisk erfaring og teoretisk uddannelse forskellige funktioner. I 2007-0013416 afviste Finanstilsynet dispensation med den begrundelse, at "praktisk erfaring ikke kan erstatte teoretisk uddannelse". Modsat viser 2008-0016956, at praktisk erfaring *kan* bære en tilladelse, når den er tilstrækkeligt omfattende og aktuel. Grænsen ligger i den konkrete dispensationshjemmels rækkevidde – hvilket understreger, at praksis skal læses med det forbehold, at den nugældende § 11, stk. 3 delegerer kompetencekravene til bekendtgørelse, og at prøve- og opsynssystemet dér har afløst den tidligere individuelle dispensationsadgang.

Skøn under regel. Endelig sætter 6671-0016 en vigtig forvaltningsretlig ramme om enhver dispensationssag. Nævnet ophævede her Finanstilsynets afslag og hjemviste sagen, fordi tilsynet havde afvist ud fra generelle ligestillingsbetragtninger uden konkret vurdering:

"Da ansøgningen vedrører en enkeltstående særlig begrundet dispensation efter § 134, har Finanstilsynet været uberettiget til at træffe afgørelsen uden at foretage en konkret vurdering af de forhold, der er påberåbt af KA/S."

Nævnet fastslog samtidig, at tilsynet havde bygget på en urigtig forudsætning om direktivbundethed. Afgørelsen er den centrale hjemmel for det synspunkt, at Finanstilsynet ikke må sætte sit skøn under regel i dispensationssager – et argument, der blev fremført (uden held, men uden principiel afvisning) i god skik-sagen 19/03831.

LOV

Bekendtgørelse om kompetencekrav og krav til godt omdømme for ansatte i forsikringsselskaber, genforsikringsselskaber og ansatte hos en forsikringsformidler og en genforsikringsformidler § 5

Lov om forsikringsformidling § 11, stk. 1, 3

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Pensionskasse måtte ikke gennemføre kollektivt produktskifte fra gennemsnitsrente til markedsrente uden individuelt omvalg	03.06.2020
	Erhvervsankenævnet · Afslag på optagelse i ejendomsmæglerregistret – manglende aktuel og relevant praktisk erfaring	05.01.2015
	Erhvervsankenævnet · Afslag på tilladelse til skadesforsikringsmægling trods langvarig praktisk erfaring	07.11.2012
	Erhvervsankenævnet · Afslag på tilladelse som forsikringsmægler grundet manglende aktuel praktisk erfaring	26.06.2012
	Erhvervsankenævnet · Afslag på dispensation til at udøve skadesforsikringsmægling trods cand.merc.jur. og fem års brancheerfaring	24.08.2010

Erhvervsankenævnet · Tilladelse til skadesforsikringsmægling for cand.jur. med omfattende praktisk erfaring	27.03.2009
Erhvervsankenævnet · Afslag på optagelse i Ejendomsmæglerregistret grundet forældet teoretisk uddannelse og manglende dokumentation for praktisk erfaring	13.03.2009
Erhvervsankenævnet · Afslag på overgangsordning for forsikringsrådgiver – aktiviteter gik ud over ren rådgivning	21.11.2007
Erhvervsankenævnet · Genforsikringsselskabs krav på konkret vurdering af dispensation fra investeringsregler	28.11.1995

God skik efter § 12, aflønning efter § 13 og uafhængighedskravene i § 9 § 16

God skik. § 12, stk. 1 er en retlig standard: formidleren skal drive virksomhed "i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god praksis for virksomhedsområdet". Den er udmøntet i [bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører](#) (B20240155705), der efter § 1 omfatter danske og udenlandske forsikringsselskaber, forsikringsformidlere og accessoriske forsikringsformidlere – dog kun de accessoriske, der ikke falder ind under bagatelundtagelsen i § 1, stk. 2, i loven. Bekendtgørelsen fritager oplysningsforpligtelserne i §§ 14-17, 20 og 21 ved forsikring af **store risici**, defineret i § 2, nr. 7 ved henvisning til forsikringsklasserne 4-7, 11, 12 samt 14-15 i erhvervsforhold.

Der foreligger endnu begrænset offentliggjort ankenævnspraksis specifikt om § 12 over for formidlere, men to træk fra den beslægtede praksis er direkte overførbare.

For det første er god skik-tilsynet **offentligretligt og fremadrettet** – det afgør ikke civilretlige krav. I [2009-0019011](#) afviste nævnet bankens indsigelse om, at tilsynet manglede hjemmel til at gribe ind i civilretlige aftaleforhold; Finanstilsynet præciserede, at det ikke tog stilling til de konkrete civilretlige krav, men alene til virksomhedens **fremtidige adfærd**. Det er den samme sondering, der ligger bag afgrænsningen af nærværende oversigt over for [forsikringsformidler-raadgiveransvar](#).

For det andet omfatter redelighedskravet **udeladelser**. I [2014-0038307](#) stadfæstede nævnet en påtale, fordi en andelskasse i et markedsføringsbrev havde "anvendt vildledende angivelser ved at udelade væsentlig information" – konkret risikooplysninger, som ledelsen kendte. En generel risikobemærkning reddede ikke sagen.

Den mest oplysende god skik-afgørelse på forsikringsområdet er dog [19/03831](#) af 3. juni 2020, hvor nævnet stadfæstede, at en pensionskasse ikke kunne gennemføre et kollektivt produktskifte for ca. 10.000 medlemmer uden individuelt omvalg. Afgørelsen anvendte § 4 i [god skik-bekendtgørelsen](#) og opstillede fire kumulative betingelser (hjemmel i regulativet, saglig nødvendighed, at ingen gruppe stilles ringere, og at individuelt omvalg er umuligt). Særligt bemærkelsesværdigt er, at nævnet afviste, at en meromkostning på 209 kr. pr. medlem pr. år – en stigning på 37 % – kunne gøre individuelt omvalg prohibitivt, og at nævnet ikke fandt lighedsprincippet tilsidesat. Afgørelsen viser, at god skik-normen kan sætte **foreningsretlige** beslutningskompetencer ud af spil.

Aflønning. § 13 knytter aflønningen direkte til god skik: efter [stk. 1](#) må aflønningsstrukturer ikke stride mod pligten til at handle i kundens bedste interesse, og efter [stk. 2](#) er det forbudt at indføre aflønningsordninger **eller salgsmål**, som tilskynder til at anbefale ét produkt, når formidleren udbyder et andet, der dækker kundens behov bedre. Bemærk to detaljer: forbuddet rammer også ikke-økonomiske incitamenter (salgsmål), og efter [stk. 4](#) finder stk. 1-3 ikke anvendelse på forhold omfattet af kollektiv overenskomst, der iagttager principperne. Overtrædelse af stk. 1 og 2 er bødesanktioneret, jf. [§ 42, stk. 2](#). Hertil kommer den generelle

interessekonfliktpligt i § 32 i god skik-bekendtgørelsen, der kræver, at kunden oplyses om interessekonflikters generelle karakter i god tid inden aftaleindgåelse, hvis de organisatoriske ordninger ikke er tilstrækkelige.

Produktgodkendelse (POG). § 14 kræver effektive godkendelsesprocedurer hos formidlere, der *udarbejder* produkter, og procedurer for indhentelse af oplysninger hos dem, der distribuerer andres produkter. Også her er store risici undtaget, jf. § 14, stk. 3.

Uafhængighed. § 16, stk. 1 er kernen i den danske forsikringsmæglermodel og går videre end IDD. Forarbejderne til L 8 forklarer valget:

"For at bevare forsikringsmæglernes status på markedet som uafhængige formidlere, indeholder lovforslaget et kapitel om supplerende krav til uafhængige forsikringsformidlere, der i det væsentligste er en videreførelse af gældende danske regler. [...] ligesom de foreslås omfattet af et absolut provisionsforbud."

Den, der vil kalde sig "uafhængig forsikringsformidler" eller "forsikringsmægler", skal opfylde fem kumulative betingelser, herunder provisionsforbuddet i § 16, stk. 1, nr. 2 (medmindre provisionen fuldt ud videresendes direkte til kunden) og markedsanalysekravet i nr. 5. Hertil kommer et **selskabsretligt adskillelseskrav** i § 16, stk. 2: anden distribution skal ske i en anden juridisk enhed og betegnes, så den ikke kan forveksles. Overtrædelse af nr. 2 og 3 er strafbelagt efter § 42, stk. 1.

Provisionsforbuddets forhistorie belyses af 2006-0008031, hvor forbuddet blev indført med en 5-årig overgangsperiode af hensyn til ekspropriationsretlige spørgsmål ved allerede indgåede provisionsaftaler – lovgiver betegnede selv indgrebet som "et betydeligt indgreb i sædvanlig aftalefrihed".

LOV

Bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører § 32

Lov om forsikringsformidling § 12, stk. 1-2

Lov om forsikringsformidling § 13, stk. 1-4

Lov om forsikringsformidling § 14, stk. 1-3

Lov om forsikringsformidling § 16, stk. 1-2

Lov om forsikringsformidling § 42, stk. 1-2

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Pensionskasse måtte ikke gennemføre kollektivt produktskifte fra gennemsnitsrente til markedsrente uden individuelt omvalg	03.06.2020
	Erhvervsankenævnet · Andelskasses markedsføringsbrev til andelshavere var i strid med god skik grundet mangelfulde risikoplysninger	20.02.2015
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud til pengeinstitut om overholdelse af principper for rentefastsættelse og god skik	19.03.2010
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet afviser klage over Finanstilsynets fortolkning af overgangsregler for forsikringsmægleres provisioner	11.12.2006

§ 10 Tilsynsindgreb: påbud efter §§ 27-28, inddragelse efter § 29 og sletning efter § 30

Lovens sanktionstrappe er gradueret efter, hvem indgrebet rammer, og hvilket spor formidleren tilhører.

Påbud mod personer (§§ 27-28). § 27 sonder skarpt mellem bestyrelsesmedlemmer og direktører. Et **bestyrelsesmedlem** påbydes personligt at nedlægge sit hverv, jf. stk. 1; en **direktør** afsættes derimod ved påbud til *virksomheden*, jf. stk. 6. Begge kan udstedes allerede ved **rejst tiltale**, jf. stk. 3 og stk. 7, men kun hvis domfældelse ville indebære, at § 9, stk. 1, nr. 3 ikke er opfyldt. For accessoriske formidlere gælder den parallelle regel i § 28 om afsættelse af den ansvarlige ansatte.

Varigheden skal fremgå af påbuddet, jf. § 27, stk. 2, og et påbud kan tilbagekaldes efter stk. 4. Adgangen til at få et **afslag på tilbagekaldelse** prøvet ved domstolene er dog kvalificeret: den forudsætter, at påbuddet ikke er tidsbegrænset, og at der er forløbet mindst 5 år fra påbuddets udstedelse eller mindst 2 år efter, at et afslag er stadfæstet ved dom.

Eskalation. Efterkommes et påbud ikke, kan Finanstilsynet inddrage **virksomhedens** tilladelse, jf. § 27, stk. 5 og stk. 10, begge med henvisning til § 29, stk. 1, nr. 5. En persons manglende fit & proper kan altså i sidste ende koste virksomheden dens tilladelse – spejlbilledet af **2014-9485**, hvor en direktørs manglende fit & proper blokerede tilladelsen fra starten.

Inddragelse (§ 29). § 29, stk. 1 opregner ni grunde, der falder i tre grupper:

- *Passivitet/formalia:* anmodning (nr. 1), manglende brug inden 12 måneder (nr. 2), ophør i over 6 måneder (nr. 3), registreret ophørt i CVR (nr. 6)
- *Fejl ved grundlaget:* urigtige/vildledende oplysninger (nr. 4), betingelserne ikke længere opfyldt (nr. 5), rejst tiltale mod indehaveren af en enkeltmandsvirksomhed (nr. 7)
- *Adfærd:* grov eller gentagen tilsidesættelse af loven eller IDD-forordninger (nr. 8), grove eller gentagne overtrædelser af hvidvaskloven (nr. 9)

Kun nr. 4 og 5 udløser **offentliggørelse**, jf. § 29, stk. 2 – altså de tilfælde, der siger noget om formidlerens hæderlighed, ikke de rent formelle. Inddragelse medfører automatisk sletning af registeret, jf. stk. 3.

Sletning af registrering (§ 30). § 30 er den accessoriske pendant og har syv – ikke ni – grunde. To forskelle er værd at bemærke: § 30 har ingen pendant til § 29, stk. 1, nr. 7 (tiltale mod indehaveren), og ingen selvstændig hvidvask-grund som nr. 9.

Domstolsprøvelse frem for Erhvervsankenævnet. Det væsentligste procesretlige træk er, at de mest indgribende afgørelser kanaliseres til **domstolene**, ikke til Erhvervsankenævnet:

Afgørelse	Prøvelsesvej	Frist
Påbud efter § 27, stk. 1-7	Finanstilsynet indbringer for domstolene, jf. § 27, stk. 8	4 uger
Fit & proper-afgørelse efter § 9, stk. 2	Domstolene, jf. § 27, stk. 9	4 uger
Påbud efter § 28, stk. 1-2	Domstolene, jf. § 28, stk. 3	4 uger
Inddragelse efter § 29, stk. 1, nr. 5 (jf. § 9, stk. 1, nr. 2-5) og nr. 7 – kun enkeltmandsvirksomhed	Domstolene, jf. § 29, stk. 4	4 uger

Sagen anlægges i alle tilfælde "i den borgerlige retsplejes former", og det er **Finanstilsynet**, der har pligten til at indbringe den inden 4 uger efter anmodning. En anmodning har ikke opsættende virkning, men retten kan efter § 27, stk. 9 ved kendelse bestemme, at personen midlertidigt kan indtræde i hvervet.

Bemærk rækkevidden: domstolsadgangen ved inddragelse efter § 29, stk. 4, tilkommer **kun indehaveren af en enkeltmandsvirksomhed** og kun ved de fit & proper-baserede inddragelsesgrunde. Inddragelse over for et selskab på andet grundlag – fx nr. 8 om grov tilsidesættelse – følger dermed den almindelige klagevej til Erhvervsankenævnet.

Denne kanalisering har en klar historisk parallel. I **92-61.508** afviste nævnet en klage over inddragelse af en andelskasses pengeinstitutstilladelse, fordi hverken andelshavere, den tidligere direktør eller et enkelt

bestyrelsesmedlem havde partshabilitet – kun instituttet selv. Kombinationen af det udtømmende partsbegreb og domstolskanaliseringen betyder i praksis, at Erhvervsankenævnets rolle ved de hårdeste indgreb er begrænset.

LOV

[Lov om forsikringsformidling § 9, stk. 1-2](#)
[Lov om forsikringsformidling § 27, stk. 1-11](#)
[Lov om forsikringsformidling § 28, stk. 1-3](#)
[Lov om forsikringsformidling § 29, stk. 1-4](#)
[Lov om forsikringsformidling § 30](#)

PRAKSIS **Erhvervsankenævnet** · Nægtelse af tilladelse til forsikringsmæglervirksomhed grundet direktørs manglende egnethed og hæderlighed (Fit & Proper) 04.08.2015

Erhvervsankenævnet · Afvisning af klage over inddraget pengeinstitutstilladelse grundet manglende partshabilitet for andelshavere 04.04.1995

Det udtømmende partsbegreb i § 36 – den hyppigste årsag til afvisning

§ 11

§ 36 er formentlig lovens praktisk vigtigste bestemmelse, fordi den afgør, hvem der overhovedet kan komme til orde. Hovedreglen i [stk. 1](#) er, at kun den virksomhed eller person, som Finanstilsynet har truffet eller vil træffe afgørelse over for, er part. [Stk. 2](#) tilføjer fem kvalificerede undtagelser – men kun "for så vidt angår den del af sagen, som vedrører den pågældende".

Den ledende afgørelse er [19/06437](#) af 5. november 2019 – den eneste offentliggjorte ankenævnskendelse, der anvender § 36 og § 31 direkte. Klageren havde stillet sin *personlige* godkendelse som forsikringsformidler til rådighed for et selskabs ansøgning og var ved samarbejdsaftale ansat som eneansvarlig for ansøgerens pensions- og livsforsikringsafdeling. Da samarbejdet brød sammen, søgte han aktindsigt i ansøgningen. Nævnet afviste og citerede lovbemærkningerne til L 8:

"Opregningen er udtømmende, og bestemmelsen udgør således en afvigelse fra det almindelige forvaltningsretlige partsbegreb."

Klagerens alternative argument – at han efter det *almindelige* forvaltningsretlige partsbegreb havde en væsentlig, individuel og retlig interesse, fordi hans indtægtsgrundlag efter kontrakten bortfaldt uden tilladelsen – blev dermed uden betydning. Specialreglen fortrænger den almindelige norm.

Lige så vigtig er nævnets læsning af undtagelsen i [§ 36, stk. 2, nr. 3](#). Klageren påberåbte sig at være "ledelsesansvarlig". Nævnet afviste med den begrundelse, at bestemmelsen **kun** vedrører tilfælde, hvor Finanstilsynet *nægter* tilladelse eller registrering – og ansøgningen var netop blevet **imødekommet**. Undtagelsen er altså asymmetrisk: den giver ledelsen partsstatus ved afslag, ikke ved tilsagn.

Samme snævre læsning genfindes i den parallelle praksis efter lov om finansiel virksomhed § 355. I [19/02561](#) fastslog nævnet ordret:

"§ 355, stk. 2, nr. 8, finder alene anvendelse i tilfælde, hvor Finanstilsynet har truffet afgørelse efter § 14, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, og stk. 2, § 224 eller § 225, stk. 1. Det forhold, at betingelserne for at inddrage tilladelsen er opfyldt, ændrer ikke herpå."

At betingelserne for det indgreb, der udløser partsstatus, materielt er opfyldt, er altså ikke nok – indgrebet skal faktisk være foretaget efter den bestemmelse, undtagelsen nævner. Overført til § 36, stk. 2, nr. 3, betyder det,

at ledelsen får partsstatus ved en nægtelse eller inddragelse efter § 29, men ikke ved andre indgreb, uanset hvor indgribende de måtte være.

Personkredsen uden for partsbegrebet er bred og konsekvent afvist:

Klager	Sag	Udfald
Forsikringskunde	2010-0021305	Ikke part
Forsikringstager (gebyrklage)	94-46.975	Ikke klageberettiget
Kurator	2011-0024107	Ikke part
Tidligere direktør	2015-12645	Ikke part
Kapitalejer	18/08036 og 19/00716	Ikke part
Bankkunde	95-23.179	Ikke part
Erhvervskunde	94-5.169 og 02-100.889	Ikke part
Klager over påtale til formidler	2011-0025108	Ikke klageberettiget

2011-0025108 af 17. januar 2012 fortjener særlig fremhævelse, fordi den er direkte på forsikringsformidlingsområdet: en klage over Finanstilsynets **påtale** til en forsikringsmægler blev afvist på grund af manglende klageberettigelse. Selv den, der har fremkaldt tilsynets reaktion, kan altså ikke få den prøvet.

Begrundelsen for det særlige partsbegreb er gennemgående den samme og går tilbage til **95-23.179** og **94-5.169**: partsaktindsigt efter [forvaltningslovens § 9](#) ville udhule tavshedspligten, fordi partsaktindsigt ikke begrænses af tavshedspligtsregler. Partsafgrænsningen og tavshedspligten er dermed to sider af samme sag – hvilket næste afsnit uddyber.

Endelig viser [24/10615](#) af 28. februar 2025, at partsvurderingen ikke må foretages **dokument for dokument** uden nærmere begrundelse. Nævnet ophævede Finanstilsynets afgørelse og hjemviste, bl.a. fordi:

"Finanstilsynet har ikke nærmere redegjort for, hvorfor klager anses som part i forhold til enkelte af dokumenterne eller dele heraf [...], mens det samme ikke er vurderet at være tilfældet for de resterende dokumenter og oplysninger [...]. Ankenævnet finder, at Finanstilsynet ikke har redegjort nærmere for, hvorfor de resterende dokumenter og oplysninger [...] ikke samtidigt berører klager på en sådan måde, at klager må anses som part i hele sagen."

Selvom partsbegrebet er snævert, skal afgrænsningen altså **begrundes**, og udgangspunktet er partsstatus i hele sagen – ikke i udvalgte akter.

LOV

[Forvaltningsloven § 9, stk. 1](#)
[Lov om forsikringsformidling § 29](#)
[Lov om forsikringsformidling § 36, stk. 1-2](#)

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet hjemviser afslag på aktindsigt i sag om forsikringskoncession grundet mangelfuld vurdering af partsstatus og tavshedspligt	28.02.2025
	Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt i forsikringsformidlingsansøgning – Finanstilsynets tavshedspligt og partsstatus	05.11.2019
	Erhvervsankenævnet · Tidligere bestyrelsesmedlem fik afslag på aktindsigt i Finanstilsynets nødlidende-afgørelse mod andelskasse	13.06.2019
	Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt i Finanstilsynets nødlidende-afgørelse: Kapitalejer uden partsstatus og skærpet tavshedspligt	13.06.2019
	Erhvervsankenævnet · Kapitalejer i andelskasse nægtet partsstatus ved Finanstilsynets afgørelse om forventet nødlidende status	11.04.2019

Erhvervsankenævnet · Sag om nægtelse af aktindsigt og spørgsmålet om partsstatus for en tidligere direktør i en andelskasse	30.10.2015
Erhvervsankenævnet · Afvisning af klage over Finanstilsynets påtale til forsikringsmægler grundet manglende klageberettigelse	17.01.2012
Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt til kurator i sag om ejerforhold i en finansiel virksomhed	17.11.2011
Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt og manglende partsstatus for forsikringskunde i sag hos Finanstilsynet	03.06.2010
Erhvervsankenævnet · Klager over bank og investeringsforening afvist: Klagerne ikke anset som parter med klageret hos Finanstilsynet	13.02.2003
Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt i Finanstilsynets sag om bankmellemværende på grund af særlig tavshedspligt og begrænset partsbegreb	18.08.1995
Erhvervsankenævnet · Afvisning af klage over gebyr ved tilbagekøb af pensionsforsikring grundet manglende klageberettigelse	20.01.1995
Erhvervsankenævnet · Afvisning af klage over pengeinstituts praksis grundet manglende partstatus i forhold til Finanstilsynet	27.10.1994

Finanstilsynets skærpede tavshedspligt i § 31 – og god

§ 12 skik-undtagelsen i stk. 3

§ 31, stk. 1 pålægger Finanstilsynets ansatte under ansvar efter [straffelovens §§ 152-152 e](#) at hemmeligholde fortrolige oplysninger, de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Bestemmelsen er en **særlig** tavshedspligt, der via [offentlighedslovens § 35](#) afskærer aktindsigt for ikke-parter – og som efter § 31, stk. 2 ikke engang kan brydes ved **samtykke** fra den, tavshedspligten beskytter.

19/06437 er den direkte anvendelse på formidlingsområdet: nævnet fandt, at ansøgningsmaterialet indeholdt fortrolige oplysninger modtaget som led i tilsynsvirksomheden, at § 31, stk. 1, derfor spærrede for aktindsigt efter offentlighedsloven, og at meroffentlighed efter [offentlighedslovens § 14](#) ligeledes var afskåret, fordi det ville stride mod tavshedspligtsreglerne. Nævnet gengav formålet i tre led fra lovbemærkningerne: beskyttelse af virksomhedernes kunder, beskyttelse af forretningsmæssige forhold af konkurrencemæssige grunde, og hensynet til den tilsynsmæssige effektivitet – virksomhederne skal kunne videregive oplysninger i tillid til, at de ikke gives videre.

Det sidste hensyn er formuleret skarpest i den parallelle praksis, fx **2011-0024107**:

"For at Finanstilsynet kan få alle nødvendige oplysninger i en given sag, må de finansielle virksomheder, kunderne og andre oplysningsgivere nære tillid til, at Finanstilsynet ikke videregiver fortrolige oplysninger."

Tavshedspligten er robust. To afgørelser viser, at fortroligheden ikke går tabt ved uheld:

- I **24/05548** medførte en **fejlojournalisering**, der havde afsløret dokumentets eksistens over for klageren, ikke, at oplysningerne mistede fortroligheden.
- I **19/02561** fandt nævnet, at en **læk til pressen** ikke gjorde dokumenterne offentliggjorte: "En sådan videregivelse af oplysningerne til pressen [fremstår] ikke som lovlig. [...] Dokumenterne er derved fortsat omfattet af Finanstilsynets tavshedspligt."

Men den er ikke absolut. Fire modifikationer er væsentlige:

1. **God skik og kompetencekrav er undtaget.** Efter § 31, stk. 3 finder tavshedspligten **ikke** anvendelse på oplysninger i sager om kompetencekrav og god skik, jf. §§ 11 og 12. Rækkevidden er belyst af den

parallelle bestemmelse i [2009-0019205](#), hvor nævnet **stadfæstede aktindsigt** i et udkast til afgørelse om god skik trods virksomhedens indsigelser om økonomisk tab og skadet omdømme. Nævnet fandt hverken tilstrækkelig nærliggende risiko for væsentligt tab eller grundlag for at tilsidesætte afgørelsen på grund af inhabilitet. God skik-sager er altså strukturelt langt mere åbne end tilladelsessager.

2. **Ansvarsforsikring er undtaget.** Efter [§ 31, stk. 12](#) gælder tavshedspligten ikke oplysninger om, hvor en virksomhed har sin ansvarsforsikring efter [§ 3, stk. 2, nr. 3](#) – en oplagt forbrugerbeskyttelsesregel, der sikrer, at en skadelidt kan finde dækningen.
3. **Konkursundtagelsen.** Efter [§ 31, stk. 5](#) kan fortrolige oplysninger videregives under en civil retssag, når en virksomhed omfattet af loven er erklæret konkurs eller trådt i likvidation, og oplysningerne ikke vedrører kundeforhold eller redningsinvolverede tredjemænd. Rækkevidden blev principielt afklaret i [24/10615](#), hvor nævnet fortolkede den identiske bestemmelse i lov om forsikringsvirksomhed:

"Ankenævnet finder, at der ikke er holdepunkter for at antage, at begrebet »civil retssag« i § 285, stk. 5, i lov om forsikringsvirksomhed, kun omfatter civile retssager, som boet efter den omhandlede forsikringsvirksomhed og/eller Finanstilsynet er part i."

Nævnet fremhævede samtidig, at tilsynet efter bestemmelsen "ikke er afskåret fra – men »kan«" videregive. Undladelse af at foretage denne vurdering gjorde afgørelsen ugyldig og førte til hjemvisning. Bemærk dog begrænsningen i [2011-0024107](#): undtagelsen dækker kun oplysninger om den **konkursramte** virksomhed selv.

4. **Kun genuint fortrolige oplysninger.** [25/10147](#) af 4. december 2025 viser, at nævnet foretager en reel prøvelse. Nævnet **udvidede** aktindsigten, fordi dokumentet indledningsvis indeholdt oplysninger, der "i vidt omfang udgør oplysninger, der er offentligt tilgængelige", og fordi flere vurderinger allerede var offentliggjort i omskrevet form: "Ankenævnet finder, at disse oplysninger, uanset at de ikke er gengivet med samme ordlyd, ikke kan anses for fortrolige og derfor kan udleveres."

Begrundelseskravet. [24/10615](#) understreger endelig, at tilsynet ikke kan nøjes med at henvise til [offentlighedslovens § 23](#) uden at angive nummeret, jf. [forvaltningslovens § 24, stk. 1](#), og at ekstraheringspligten efter [offentlighedslovens § 28](#) skal iagttages. Manglerne førte tilsammen til ugyldighed.

Af [19/06437](#) følger tillige en praktisk vigtig procesbemærkning: tavshedspligten er efter nævnets opfattelse **ikke nødvendigvis** til hinder for, at Finanstilsynet kan oplyse en aktindsigtssøgende om, at en given sag slet ikke eksisterer – og det er hensigtsmæssigt, at afgørelsen angiver, hvilken sags dokumenter der er lagt til grund.

Hertil kommer formidlerens **egen** tavshedspligt i [§ 15, stk. 1](#), som er strafbelagt efter [§ 42, stk. 1](#), og som smitter af på modtageren, jf. [§ 15, stk. 2](#). I sager om videregivelse efter [§ 15](#) har Finanstilsynet efter [§ 36, stk. 3](#) mulighed for at give **visse partsbeføjelser** til andre end de i stk. 1 og 2 nævnte – lovens eneste sikkerhedsventil i det ellers lukkede partsbegreb.

LOV

[Forvaltningsloven § 24, stk. 1](#)
[Lov om forsikringsformidling § 15, stk. 1-2](#)
[Lov om forsikringsformidling § 31, stk. 1-3, 5, 12](#)
[Lov om forsikringsformidling § 36, stk. 3](#)
[Offentlighedsloven § 14, stk. 1](#)
[Offentlighedsloven § 35](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet udvider aktindsigt i Finanstilsynets kommunikation med børsoperatør om afnoteringssag

04.12.2025

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet hjemviser afslag på aktindsigt i sag om forsikringskoncession grundet mangelfuld vurdering af partsstatus og tavshedspligt

28.02.2025

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på aktindsigt i sag om markedsmissbrug grundet manglende partsstatus og skærpet tavshedspligt	27.09.2024
Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt i forsikringsformidlingsansøgning – Finanstilsynets tavshedspligt og partsstatus	05.11.2019
Erhvervsankenævnet · Tidligere bestyrelsesmedlem fik afslag på aktindsigt i Finanstilsynets nødlidende-afgørelse mod andelskasse	13.06.2019
Erhvervsankenævnet · Sag om nægtelse af aktindsigt og spørgsmålet om partsstatus for en tidligere direktør i en andelskasse	30.10.2015
Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt til kurator i sag om ejerforhold i en finansiel virksomhed	17.11.2011
Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af aktindsigt i sag om god skik hos investeringsforening trods indsigelser om økonomisk tab og inhabilitet	16.04.2010
Erhvervsankenævnet · Finanstilsynet nægtede aktindsigt i livsforsikringsanmeldelser – for vagt formuleret anmodning og tavshedspligt	06.12.1999
Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt i Finanstilsynets sag om bankmellemværende på grund af særlig tavshedspligt og begrænset partsbegreb	18.08.1995

Hvad kan påklages? Afgørelsesbegrebet og Erhvervsankenævnets kompetence

§ 13

Ud over partsbegrebet siler et andet filter klagerne fra: Erhvervsankenævnet er kun klageinstans for **afgørelser**, og kun i det omfang det er fastsat ved lov. Nævnet har ikke det almindelige administrative tilsyn med Finanstilsynet.

Generelle lovfortolkende udtalelser er ikke afgørelser. Den centrale afgørelse er [2006-0008031](#) af 11. december 2006, hvor forsikringsmæglernes brancheforening klagede over Finanstilsynets fortolkning af overgangsreglerne for provisionsforbuddet. Finanstilsynet erkendte selv under sagen, at klagevejledningen var fejlagtig:

"Finanstilsynets fortolkning har imidlertid ikke baggrund i en konkret sag, men har karakter af en generel udtalelse om forståelsen af en regel i den lovgivning, der administreres af Finanstilsynet. Der er derfor ikke tale om en afgørelse, der kan indbringes for en anden administrativ myndighed. Finanstilsynet finder på denne baggrund, at der ikke er hjemmel til at indbringe sagen for Erhvervsankenævnet, og at vejledningen derfor er forkert, hvilket Finanstilsynet skal beklage."

Nævnet afviste – og fastslog samtidig det principielle punkt, at en **fejlagtig vedlagt klagevejledning ikke skaber kompetence**. Sondringen er mellem en forvaltningsafgørelse, hvor myndigheden udtaler sig om gældende ret i en *konkret* sag, og en generel udtalelse om forståelsen af en lovbestemmelse. Samme resultat i [94-67.290](#), hvor en vejledende udtalelse om dokumenters fortrolighed under en retssag ikke kunne påklages – kompetencen til at afgøre, om dokumenter kan fremlægges som bevis, tilkommer domstolene – og i [99-77.221](#), hvor en vejledende udtalelse om registreringspligt blev afvist.

Processuelle beslutninger er ikke afgørelser. I Erhvervsankenævnets kendelse af 11. august 2017 ([sagen om interne notater om politianmeldelse og fit-and-proper](#)) havde Finanstilsynets direktør på et møde orienteret en andelskasses ledelse om, at tilsynet overvejede både politianmeldelse og en fit & proper-sag. Klageren gjorde gældende, at der reelt var truffet en afgørelse, og at truslen om politianmeldelse kunne sammenlignes med en strafferetlig sigtelse. Nævnet afviste: orienteringen var en **processuel beslutning** som led i sagsforberedelsen, ikke en afgørelse efter [forvaltningslovens § 2](#), og de underliggende notater var interne arbejdsdokumenter

undtaget efter § 12, stk. 1. Nævnet fandt heller ikke grundlag for at tilsidesætte tilsynets meroffentlighedsskøn efter § 10.

Politianmeldelse er ikke en afgørelse. Dette er nu fast: i **24/05548** fastslog nævnet, at en politianmeldelse ikke fastlægger en endelig retsstilling og derfor ikke er en afgørelse i forvaltningsretlig forstand – hvorfor adressaten heller ikke får partsstatus. Samme resultat i **2015-12645**, hvor en beslutning om at overgive en sag til politimæssig efterforskning ikke gav den sigtede tidligere direktør partsstatus. Konsekvensen for forsikringsformidlere er reel: en politianmeldelse for overtrædelse af § 3, stk. 1 kan ikke prøves administrativt – kun den efterfølgende straffesag ved domstolene.

Grænsen for nævnets kompetence. 25/10147 illustrerer, at nævnet afgrænser sin kompetence stramt: den del af klagen, der angik tilsynets behandling af en henvendelse om at *skaffe* aktindsigt i oplysninger hos tredjemand, kunne ikke behandles, fordi Finanstilsynet ikke havde truffet en påklagelig afgørelse. Finanstilsynet fastholdt her – med nævnets tilslutning – at offentlighedsloven kun forpligter myndigheden i relation til dokumenter, der **allerede** er indgået til eller oprettet af den.

Endelig viser **94-46.975**, at klager over Finanstilsynets **sagsbehandlingstid** og almindelige administrative virksomhed ikke hører under nævnet, men under ressortministeriet – og **98-191.357** tilføjer, at spørgsmålet om, hvorvidt tilsynet *burde* have besvaret en forespørgsel, "er et spørgsmål om forvaltningsskik, som ikke henhører under ankenævnets kompetence".

Samlet: en meget stor del af de reaktioner, en forsikringsformidler faktisk møder – vejledende udtalelser, påtaler, orienteringer om overvejelser, politianmeldelser – kan **ikke** prøves ved Erhvervsankenævnet.

LOV	Forvaltningsloven § 2, stk. 1	Forvaltningsloven § 10, stk. 1
	Forvaltningsloven § 12, stk. 1	Lov om forsikringsformidling § 3, stk. 1
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet udvider aktindsigt i Finanstilsynets kommunikation med børsoperatør om afnoteringssag	04.12.2025
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på aktindsigt i sag om markedsmissbrug grundet manglende partsstatus og skærpet tavshedspligt	27.09.2024
	Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt i Finanstilsynets interne notater om politianmeldelse og fit-and-proper sag	11.08.2017
	Erhvervsankenævnet · Sag om nægtelse af aktindsigt og spørgsmålet om partsstatus for en tidligere direktør i en andelskasse	30.10.2015
	Erhvervsankenævnet · Afvisning af klage over Finanstilsynets påtale til forsikringsmægler grundet manglende klageberettigelse	17.01.2012
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet afviser klage over Finanstilsynets fortolkning af overgangsregler for forsikringsmægleres provisioner	11.12.2006
	Erhvervsankenævnet · Finanstilsynet nægtede aktindsigt i livsforsikringsanmeldelser – for vagt formuleret anmodning og tavshedspligt	06.12.1999
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet afviser klage over vejledende udtalelse om registreringspligt for forening ved vedtægtsændring om hæftelse	30.08.1999
	Erhvervsankenævnet · Finanstilsynets udtalelse om dokumenters fortrolighed under retssag mod konkursbo ansat for vejledende	10.08.1995
	Erhvervsankenævnet · Afvisning af klage over gebyr ved tilbagekøb af pensionsforsikring grundet manglende klageberettigelse	20.01.1995

§ 14 Strafansvar efter § 42 og tvangsbøder efter § 43

Lovens sanktionssystem er trelagt: administrative påbud (§§ 27-30), tvangsbøder (§ 43) og straf (§ 42).

Straf. § 42, stk. 1 rammer de mest grundlæggende overtrædelser med **bøde eller fængsel indtil 4 måneder**, medmindre højere straf er forskyldt. Kredsen er kort og fortæller, hvad lovgiver anser for kernen:

- [§ 3, stk. 1](#) – forsikringsformidling **uden tilladelse**
- [§ 4, stk. 1](#) – accessorisk formidling **uden registrering**
- [§ 7](#) – pligter ved grænseoverskridende virksomhed
- [§ 9, stk. 5](#), jf. stk. 1, nr. 3 og 4 – ledelsens manglende oplysning om strafansvar og insolvensforhold
- [§ 10, stk. 2](#), jf. stk. 1, nr. 1 og 2 – tilsvarende for accessoriske formidlers ansvarlige ansatte
- [§ 15, stk. 1](#) – uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger
- [§ 16, stk. 1, nr. 2 og 3](#) – uafhængige formidlers provisionsforbud og forbud mod bindinger til distributører

Det er værd at bemærke, at oplysningspligterne i §§ 9 og 10 kun er strafbelagt for så vidt angår **strafansvar og insolvens** – ikke for omdømme- og adfærdskriterierne. Og at netop provisionsforbuddet for uafhængige formidlere er placeret i det skærpede straffniveau, hvilket understreger, hvor central uafhængigheden er i den danske model.

Forarbejderne til § 3 præciserer ansvarssubjektet:

"Ansvarssubjektet for overtrædelse af stk. 1 er den pågældende virksomhed. For en forsikringsformidler eller en genforsikringsformidler, der er en enkeltmandsvirksomhed, er straffesubjektet indehaveren. For en forsikringsformidler eller en genforsikringsformidler, der er en juridisk person, som ikke har en bestyrelse eller en direktion, er ansvarssubjektet for overtrædelse af stk. 1, den eller de ledelsesansvarlige [...]. Den strafbare handling består i at udøve forsikringsformidling eller genforsikringsformidling uden Finanstilsynets tilladelse."

[§ 42, stk. 2](#) rammer med **bøde alene** en lang række adfærds- og oplysningspligter, herunder aflønningsreglerne i § 13, stk. 1 og 2, samt et omfattende katalog af EU-forordningsbestemmelser – PRIIP-forordningen, PEPP-forordningen, disclosureforordningen og DORA-forordningen. Efter [§ 42, stk. 3](#) straffes manglende efterlevelse af påbud efter §§ 22-25, 27 og 28 med bøde, og efter [stk. 4](#) rammes et **bestyrelsesmedlem** personligt med bøde, hvis det ikke efterkommer et påbud efter § 27, stk. 1 og 3.

To generelle regler fortjener fremhævelse: selskaber kan pålægges strafansvar efter [straffelovens 5. kapitel](#), jf. [§ 42, stk. 5](#), og **forældelsesfristen er 5 år**, jf. [§ 42, stk. 6](#) – altså længere end den almindelige 2-årige frist for bødeforfeelser.

Tvangsbøder. [§ 43](#) er et rent fremtvingelsesmiddel med tre snævert afgrænsede anvendelsesområder: manglende opfyldelse af pligterne efter § 8 og § 26, stk. 1 og 4 ([stk. 1](#)), manglende efterlevelse af påbud efter § 27, stk. 6 og 7 ([stk. 2](#)), og manglende efterlevelse af påbud efter § 28, stk. 1 og 2 ([stk. 3](#)). Tvangsbøderne kan pålægges dagligt eller ugentligt og rettes mod formidleren **eller de ansvarlige personer**.

Systematikken er værd at hæfte sig ved: manglende afsættelse af en direktør (§ 27, stk. 6-7) og af en ansat hos en accessorisk formidler (§ 28) kan mødes med tvangsbøder – mens et bestyrelsesmedlems manglende nedlæggelse af sit hverv efter § 27, stk. 1 og 3, i stedet mødes med **straf** efter § 42, stk. 4, og med inddragelse af virksomhedens tilladelse efter § 27, stk. 5. Lovgiver har altså valgt forskellige tvangsmidler afhængigt af, om pligten påhviler virksomheden eller personen.

Der foreligger ikke offentliggjort domspraksis om § 42 i vores materiale. Det er ikke overraskende: straffesager forudsætter politianmeldelse fra Finanstilsynet, og beslutningen herom er – som **24/05548 og 2015-12645**

viser – hverken en afgørelse eller genstand for partsrettigheder, hvorfor forløbet frem til tiltale ikke efterlader administrative afgørelser med offentliggørelsesværdi.

LOV

[Lov om forsikringsformidling § 3, stk. 1](#)
[Lov om forsikringsformidling § 4, stk. 1](#)
[Lov om forsikringsformidling § 16, stk. 1](#)
[Lov om forsikringsformidling § 42, stk. 1-6](#)
[Lov om forsikringsformidling § 43, stk. 1-3](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på aktindsigt i sag om markedsmissbrug grundet manglende partsstatus og skærpet tavshedspligt

27.09.2024

Erhvervsankenævnet · Sag om nægtelse af aktindsigt og spørgsmålet om partsstatus for en tidligere direktør i en andelskasse

30.10.2015

§ 15 Sammenfatning: fire gennemgående mønstre

Praksis efter lov om forsikringsformidling og dens forgængere lader sig sammenfatte i fire mønstre.

1. Anvendelsesområdet prøves intensivt – skønnet gør ikke. Erhvervsankenævnet foretager en selvstændig, ofte kritisk prøvelse af, om en aktivitet overhovedet er forsikringsdistribution. I **561-0091** ophævede nævnet enstemmigt tilsynets afgørelse om bugserings- og billejedækning, og i **6671-0016** blev et afslag hjemvist, fordi tilsynet havde bygget på en urigtig forudsætning om direktivbundethed. Omvendt tilsidesættes tilsynets *skøn* over egnethed, hæderlighed og kompetence stort set aldrig: **2014-9485**, **2010-0036307**-parret, **2010-0022787** og hele dispensationsrækken **2010-0020972**, **2011-0025935** og **2012-0026847** blev alle stadfæstet. Grænsen for nævnets tilbageholdenhed går ved **hjemlen** – jf. **03-200.737**, hvor et fit & proper-pålæg blev ophævet som uhjemlet – og ved **begrundelsen**, jf. **24/10615**.

2. Realiteten er substans, ikke form. Gennemgående ser både tilsyn og nævn på, hvad der faktisk sker. Aflønningsformen afgør ikke tilladelseskravet (**2007-0013416**). Betegnelsen "selvrisiko" ændrer ikke, at den, der oppebærer præmien og bærer risikoen, driver forsikringsvirksomhed (**93-66.150**). Og en overgangsordning, der kræver "udelukkende", er ikke opfyldt ved "i helt overvejende grad" (**2007-0013416**, **2006-0010133**).

3. Det udtømmende partsbegreb er den praktisk vigtigste regel. § 36 fraviger bevidst det almindelige forvaltningsretlige partsbegreb, og **19/06437** viser, at selv en samarbejdspartner, hvis hele indtægtsgrundlag afhang af tilladelsen, står uden for. Kombineret med afgørelsesbegrebet (**2006-0008031**, **24/05548**) og tavshedspligten i § 31 betyder det, at langt de fleste henvendelser til Erhvervsankenævnet ender med afvisning frem for realitetsprøvelse. Den, der vil have en reaktion prøvet, må sikre sig, at der foreligger en **afgørelse** rettet mod **ham selv**.

4. God skik er det åbne område. Hvor tilladelses- og fit & proper-sager er lukkede af tavshedspligt og partsbegrænsning, er god skik- og kompetencekravssager efter § 31, stk. 3 undtaget fra tavshedspligten. **2009-0019205** viser, at aktindsigt her gives selv i udkast til afgørelse og selv over virksomhedens indsigelser om økonomisk tab. Det er formentlig her, den fremtidige offentligt tilgængelige praksis efter § 12 og § 13 vil udvikle sig – og **19/03831** giver et fingerpeg om, hvor indgribende god skik-normen kan være.

Vejledning til den praktiske anvendelse. Fire spørgsmål bør stilles i rækkefølge:

1. Er aktiviteten forsikringsdistribution, eller falder den under § 1, stk. 3? Vær opmærksom på, at undtagelserne kræver "udelukkende".

2. Er formidleren accessorisk, og holder præmien sig under grænserne i § 1, stk. 2 (4.476 kr. / 1.492 kr.)? Ellers gælder registreringspligten i § 4.
3. Er alle seks betingelser i § 3, stk. 2 opfyldt? De er kumulative – én uegnet direktør blokerer hele ansøgningen.
4. Ved indgreb: er der tale om en afgørelse rettet mod klienten, og er prøvelsesvejen Erhvervsankenævnet eller domstolene efter § 27, stk. 8-9, § 28, stk. 3 eller § 29, stk. 4? Fristen er i alle tilfælde **4 uger**.

For formidlerens civilretlige ansvar over for kunden henvises til [forsikringsformidler-raadgiveransvar](#), for forsikringstagerens oplysningspligt til [oplysningspligt-fal](#), og for Finanstilsynets og Erhvervsankenævnets praksis i bredere forstand til [finansstilsynets-afgoerelser](#).

LOV	Lov om forsikringsformidling § 1, stk. 2-3	Lov om forsikringsformidling § 3, stk. 2
	Lov om forsikringsformidling § 4	Lov om forsikringsformidling § 12
	Lov om forsikringsformidling § 31, stk. 3	Lov om forsikringsformidling § 36
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet hjemviser afslag på aktindsigt i sag om forsikringskoncession grundet mangelfuld vurdering af partsstatus og tavshedspligt	28.02.2025
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på aktindsigt i sag om markedsmissbrug grundet manglende partsstatus og skærpet tavshedspligt	27.09.2024
	Erhvervsankenævnet · Pensionskasse måtte ikke gennemføre kollektivt produktskifte fra gennemsnitsrente til markedsrente uden individuelt omvalg	03.06.2020
	Erhvervsankenævnet · Afslag på aktindsigt i forsikringsformidlingsansøgning – Finanstilsynets tavshedspligt og partsstatus	05.11.2019
	Erhvervsankenævnet · Nægtelse af tilladelse til forsikringsmæglervirksomhed grundet direktørs manglende egnethed og hæderlighed (Fit & Proper)	04.08.2015
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om nedlæggelse af bestyrelshverv grundet manglende egnethed og hæderlighed	17.10.2014
	Erhvervsankenævnet · Afslag på tilladelse til skadesforsikringsmægling trods langvarig praktisk erfaring	07.11.2012
	Erhvervsankenævnet · Afslag på tilladelse som forsikringsmægler grundet manglende aktuel praktisk erfaring	26.06.2012
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud til bestyrelsesformand om at nedlægge sit hverv i finansiell virksomhed grundet ledelsessvigt	25.03.2011
	Erhvervsankenævnet · Afslag på dispensation til at udøve skadesforsikringsmægling trods cand.merc.jur. og fem års brancheerfaring	24.08.2010
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af aktindsigt i sag om god skik hos investeringsforening trods indsigelser om økonomisk tab og inhabilitet	16.04.2010
	Erhvervsankenævnet · Afslag på overgangsordning for forsikringsrådgiver – aktiviteter gik ud over ren rådgivning	21.11.2007
	Erhvervsankenævnet · Afslag på overgangsordning for forsikringsrådgivere – tidligere forsikringsmægler udelukket fra § 56a	10.09.2007
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet afviser klage over Finanstilsynets fortolkning af overgangsregler for forsikringsmægleres provisioner	11.12.2006
	Erhvervsankenævnet · Finanstilsynet manglede hjemmel til at pålægge forsikringsdirektør at fratræde – afgørelse ophævet	11.04.2005

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Lov om forsikringsformidling § 3	stk. 1-2	Lov om forsikringsformidling § 4	stk. 1-2
Lov om forsikringsformidling § 9	stk. 1	Lov om forsikringsformidling § 12	stk. 1
Lov om forsikringsformidling § 29	stk. 1	Lov om forsikringsformidling § 31	stk. 1
Lov om forsikringsformidling § 36	stk. 1, 2	Lov om forsikringsformidling § 42	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

48 afgørelser

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

48

04.12.2025	Erhvervsankenævnet udvider aktindsigt i Finanstilsynets kommunikation med børsoperatør om afnoteringssag	25/10147
28.02.2025	Erhvervsankenævnet hjemviser afslag på aktindsigt i sag om forsikringskoncession grundet mangelfuld vurdering af partsstatus og tavshedspligt	24/10615
27.09.2024	Stadfæstelse af afslag på aktindsigt i sag om markedsmisbrug grundet manglende partsstatus og skærpet tavshedspligt	24/05548
03.06.2020	Pensionskasse måtte ikke gennemføre kollektivt produktskifte fra gennemsnitsrente til markedsrente uden individuelt omvalg	19/03831
05.11.2019	Afslag på aktindsigt i forsikringsformidlingsansøgning – Finanstilsynets tavshedspligt og partsstatus	19/06437
22.08.2019	Afslag på tilladelse til valutavekslingsvirksomhed stadfæstet – mangelfuld hvidvaskforretningsgang og utilstrækkelig egnethed hos indehaver	18/09255
13.06.2019	Afslag på aktindsigt i Finanstilsynets nødlidende-afgørelse: Kapitalejer uden partsstatus og skærpet tavshedspligt	19/00716
13.06.2019	Tidligere bestyrelsesmedlem fik afslag på aktindsigt i Finanstilsynets nødlidende-afgørelse mod andelskasse	19/02561
11.04.2019	Kapitalejer i andelskasse nægtet partsstatus ved Finanstilsynets afgørelse om forventet nødlidende status	18/08036
11.08.2017	Afslag på aktindsigt i Finanstilsynets interne notater om politianmeldelse og fit-and-proper sag	
30.10.2015	Sag om nægtelse af aktindsigt og spørgsmålet om partsstatus for en tidligere direktør i en andelskasse	2015-12645
04.08.2015	Nægtelse af tilladelse til forsikringsmæglervirksomhed grundet direktørs manglende egnethed og hæderlighed (Fit & Proper)	2014-9485

22.04.2015	Navnebeskyttelse i forsikringsbranchen: Virksomhedsnavn i strid med lov om finansiel virksomhed	2014-0037566
20.02.2015	Andelskasses markedsføringsbrev til andelshavere var i strid med god skik grundet mangelfulde risikoplysninger	2014-0038307
05.01.2015	Afslag på optagelse i ejendomsmæglerregistret – manglende aktuel og relevant praktisk erfaring	2013-0035279
17.10.2014	Stadfæstelse af påbud om nedlæggelse af bestyrelshverv grundet manglende egnethed og hæderlighed	2014-0036307
17.10.2014	Bestyrelsesmedlem pålagt at nedlægge hverv efter forsøg på at sikre råderet over selskabets formue	2014-0036308
26.11.2013	Afslag på tilladelse til pengeoverførselsvirksomhed grundet mangelfulde hvidvaskprocedurer	2013-0035054
15.10.2013	Krav om tilladelse til forsikringsvirksomhed ved udbud af udvidet produktgaranti for hændelige uheld og tyveri	2013-0034267
07.11.2012	Afslag på tilladelse til skadesforsikringsmægling trods langvarig praktisk erfaring	2012-0026847
26.06.2012	Afslag på tilladelse som forsikringsmægler grundet manglende aktuel praktisk erfaring	2011-0025935
17.01.2012	Afvisning af klage over Finanstilsynets påtale til forsikringsmægler grundet manglende klageberettigelse	2011-0025108
17.11.2011	Afslag på aktindsigt til kurator i sag om ejerforhold i en finansiel virksomhed	2011-0024107
25.03.2011	Stadfæstelse af påbud til bestyrelsesformand om at nedlægge sit hverv i finansiel virksomhed grundet ledelsessvigt	2010-0022787
24.08.2010	Afslag på dispensation til at udøve skadesforsikringsmægling trods cand.merc.jur. og fem års brancheerfaring	2010-0020972
03.06.2010	Afslag på aktindsigt og manglende partsstatus for forsikringskunde i sag hos Finanstilsynet	2010-0021305
16.04.2010	Stadfæstelse af aktindsigt i sag om god skik hos investeringsforening trods indsigelser om økonomisk tab og inhabilitet	2009-0019205
19.03.2010	Stadfæstelse af påbud til pengeinstitut om overholdelse af principper for rentefastsættelse og god skik	2009-0019011
22.09.2009	Hjemvisning af sag om registrering i hvidvaskregistret: Overgangsbestemmelse sikrede ret til optagelse trods tidligere dom	2009-0018462
27.03.2009	Tilladelse til skadesforsikringsmægling for cand.jur. med omfattende praktisk erfaring	2008-0016956
13.03.2009	Afslag på optagelse i Ejendomsmæglerregistret grundet forældet teoretisk uddannelse og manglende dokumentation for praktisk erfaring	2008-0016811
21.11.2007	Afslag på overgangsordning for forsikringsrådgiver – aktiviteter gik ud over ren rådgivning	2007-0013416

10.09.2007	Afslag på overgangsordning for forsikringsrådgivere – tidligere forsikringsmægler udelukket fra § 56a	2006-0010133
11.12.2006	Erhvervsankenævnet afviser klage over Finanstilsynets fortolkning af overgangsregler for forsikringsmæglers provisioner	2006-0008031
11.04.2005	Finanstilsynet manglede hjemmel til at pålægge forsikringsdirektør at fratræde – afgørelse ophævet	03-200.737
13.02.2003	Klager over bank og investeringsforening afvist: Klagerne ikke anset som parter med klageret hos Finanstilsynet	02-100.889
03.05.2001	Forsikringsrådgivningsvirksomhed anset for forsikringsmæglervirksomhed – krav om tilladelse fra Finanstilsynet	00-213.659
06.12.1999	Finanstilsynet nægtede aktindsigt i livsforsikringsanmeldelser – for vagt formuleret anmodning og tavshedspligt	98-191.357
30.08.1999	Erhvervsankenævnet afviser klage over vejledende udtalelse om registreringspligt for forening ved vedtægtsændring om hæftelse	99-77.221
27.11.1996	Automobilselskabs bugseringsgaranti og billejedækning ikke anset som forsikringsvirksomhed	561-0091
28.12.1995	Spekulationsforbud for direktører i forsikringsselskaber og spørgsmål om aktindsigt i dokumentudveksling mellem Finanstilsynet og Forsikringsrådet	95-120.800
28.11.1995	Genforsikringsselskabs krav på konkret vurdering af dispensation fra investeringsregler	6671-0016
18.08.1995	Afslag på aktindsigt i Finanstilsynets sag om bankmellemværende på grund af særlig tavshedspligt og begrænset partsbegreb	95-23.179
10.08.1995	Finanstilsynets udtalelse om dokumenters fortrolighed under retssag mod konkursbo ansat for vejledende	94-67.290
31.05.1995	Salg af tillægsforsikring på hvidevarer med 100 % selvrisiko betragtet som ulovlig forsikringsvirksomhed	93-66.150
04.04.1995	Afvisning af klage over inddraget pengeinstituttiladelse grundet manglende partshabilitet for andelshavere	92-61.508
20.01.1995	Afvisning af klage over gebyr ved tilbagekøb af pensionsforsikring grundet manglende klageberettigelse	94-46.975
27.10.1994	Afvisning af klage over pengeinstituts praksis grundet manglende partstatus i forhold til Finanstilsynet	94-5.169